

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Szabadelvű Magyarország.

Irá: **István János dr.**, országgyűlési képviselő.

A kereszténység szellemének nagy liberáliszmusát idézem piros pünkösdi ünnepén Szent István birodalmának közéletébe. Hívom azt a nagy erőt, amely meghódította a világot a Krisztus vérével, a Krisztus igéivel, de, amely hűtlen sáfárok kezébe jutott azóta, akik ellopták belőle a lelket, megcsufították ábrázatát, vásári, hitvány jelszóra alacsonyították.

Soha nagyobb szüksége nem volt Magyarországnak társadalmának a kereszténység mélyén járó szabadelvűségére, mint ma. Annak a nagy szolidaritásnak kellene feltámadni újra, amely egy szerves egésszé kapcsolta össze a világ minden népeit s megtanította őket arra, hogy csak az jár az igaz úton, az emberi boldogság felé, csak az közelítheti meg az élet nagy ideáljait, aki kezében a béke olajágával a türelmet, az egyetértést, a szeretetet hirdeti s felebarátai iránt nem érez gyűlölséget, legyenek azok bármely hiten, tartozzanak bármely vallás, vagy faj közösségébe. Ez az igazi, a történelmi legnagyobb magasságain járó apostoli küldetés s ezt nem

tudják megérteni és megközelíteni Magyarországon azok, akik fenn hirdetik a maguk apostoli misszióját s minduntalan azzal kérkednek, hogy ők a társadalom és az egyház harmónikus érdekeinek igaz szószólói. Milyen szatira, milyen kigunyó'ása az Isten lényegének és intencióinak!

Hiszen Magyarországon éppen a vallásfelekezeti pártoknak vannak a legtürelmetlenebb harcosai, akik szinte ádáz erővel keresik az ütköző pontokat, az elválasztó különbségeket a más vallásuaknál és legfőbb törekvésük az, hogy a maguk egyeduralmának proklamálásával megalázzanak és lealacsonyítsanak minden más felekezetet s pellengére állítsák az abszolút, a modern emberi öntudatot.

Ezek az urak rikoltó harci jelszavaikkal kellemetlenül bontják meg a magyar pünkösdi gyönyörű, áhitatos békéjét s nem gondolkodnak arra, hogy amit cselekesznek, az a bűn és visszaélés annak a dicsőségével, akinek a nevével minden tettüket glóriába akarják fonni.

Ez a szerencsétlen ország, mely ezer év óta, ezer sebtől vérzik s ma is alig képes az állami önállóságnak arra a fokára emelkedni, amely csak valamennyire is kiemeli a közönséges tar-

tományi létből, most a meghasonlásnak, a belső lelki harcnak olyan zátonyai felé vezet, amelyeken féltő, hogy erkölcsileg meg fog fenekelni.

A felekezeti viillongás, a szociális küzdelem, a természettudományos és a dualisztikus világnézet két harcos táborra osztotta a nemzetet s mindakettő az elszántságnak, a kiméletlenségnek legnagyobb elkeseredésével készül az egymással való leszámolásra.

Ez a pünkösdi egy kulturharc kelletlen közepén találja az országot s egyelőre még sejteni sem lehet, hogy mi lesz ennek a túlekedésnek a vége. — Gyöngék vagyunk, minden meglévő energiánkat igénybe veszi a létfenntartás emésztő küzdelme s mi ahelyett, hogy erőnket gyarapítanánk, ellenálló képességünket fokozni akarnánk, áldatlan felekezeti viszályba merülünk s kihasználjuk egymás gyöngéjét és fogyatkozásait az összesség, a társadalom, a magyar nemzet ellen.

Mert ebben a küzdelemben bárki is lesz a győző, akár a progresszív tábor, akár a másik fél, vesztes csak a nemzet maradhat, kárvallott egyes-egyedül Magyarország lehet.

Belső s külső ellenségeink máris leplezetlen gyönyörűséggel nézik a parlamentben és kint a közéletben dúló

Ita- és Borsalino-kalapok Feketénél.

A halál torkában.

„A perc borzalmaságának is meg van a maga kéje.”

Az én életem legborzalmásabb eseménye egy darab mozaik az életből. Mozaikban látni ily dolgokat. Hogy tényleg megtörtént, azt hivatalos jegyzőkönyv bizonyítja az x-i állomás irodájában.

Két év előtt Ausztriában nyaraltam. Vendége voltam nagybátyámnak, aki orvos.

Akkoriban csuf idők jártak. Napokig esett és én reménytelenül néztem kifelé a ködös semiségbe.

A vidéken, — sziklás, vadregényes tájak — különben is érdekesek a nyári viharok. A zivatar alatt folyton zeng az ég. Vakít a villám. Naponta tíz-husz helyen is kigyul, összedől valami a villám, vihar frenetikus kitörésekor.

Egy este különösen vad, rémes volt a vihar. Az eső zuhogott, az ég folyton dörgött és a villám minden pillanatban vakító fényt lövelt a szobánkba a bezárt ablaktáblák résein.

A talaj egyre remegett... Egy izben a villám szobánk közepéig csapott a telefonon keresztül. A szoba villamos csengője egyre szólt.

Ebben a kísérteties időben egyszerre neszt hallatszott a kapu felől. Előbb halkán, de ké-

sőbb egyre erőteljesebben zörgette valaki a kaput. Majd emberi hangok hallatszottak.

Nagybátyám, — aki agglegény, — és én egyedül voltunk az ebédőben. Én bizony Isten nem éreztem magam a legjobban.

Ki lehet az? Kérdem bátyámat. Nem tudom, felel.

A zörgés megkétszereződött. Talán valami beteg? szölt bátyám. Ilyen időben? lehetetlen!

Majd meglátjuk! Mindenesetre nem árt az elővigyázatosság!

Töltött Brovningját magához vette és kilépett az ajtón. Én követtem.

Az udvaron koromsötétség, az eső egyre zuhogott, a villámok megvilágították az udvart

A kapu felől tisztán ki lehetett venni a segítség! szót. A kapu kitarult.

Fiatal nő állt a kapuban. Csuroviz volt. A sietségtől és ijedelemtől alig tudott beszélni.

Orvos ur! A férjem... a haldoklik... A férje! Kicsoda?

A vasuti ör! Könyörgöm... Nagybátyám arcát megvilágította egy éles villám.

Mintha habozott volna. A nő ekkor térdreest és megcsókolta a nagybátyám kezét.

Uram!

Elfordultam. E hangnak ki tudna ellentálla-
nia?

Perc mulva jövök — szölt bátyám. Menj csak haza.

Az ég áldja... Elrohant.

Csuroviz léptünk a szobába. Nagybátyám Celóvette orvosi táskáját, gummiköpenyét és busuzott. De én nem maradtam volna hon egy millióért sem. Vele mentem, hiába ellenkezett.

Az utat nem kísértem leírni.

Elég annyit mondanom, hogy életveszélyes volt. Odaértünk a házhoz. Nagybátyám be-

ment. Én az eresz alá huzódtam inkább, mert borzadom a haldokló, nyögő betegektől és benn a nő sirt.

Közvetlen előttem állt a vasuti töltés. — Odébb jobbra a vasuti hid. A piros-zöld jelzőlámpák alig-alig pislákolnak.

Megnéztem az órámat. Az ekspresz öt perc mulva itt lesz. Legalább...

Jézus Mária!!

Vakító fényével ömlött el szemem előtt és utánam, akkora dördülés rázta meg a földet, hogy a falnak tántorodtam.

Mikor magamhoz tértem kissé kábult-ságomból akkor is csengett még a fülem és szemem előtt tűzkarikák táncoltak.

És ekkor...

igzató küzdelmeket és nem győznek eléggé ujjongani rajta, hogy mennyire érleli ez az ő vetésüket.

Nem látják a harcban álló felek, hogy Ausztriának és a kormánynak valóságos érdeke ez a kultur-tülekedés, mert eltereli a figyelmet azokról a mérvnyelekről, amelyekkel a Khuen-Bienerth-féle érdekszövetség felháborító támadást intézett ellenünk?

Természetesen a véderő reformra gondolok, amely megvalósulása esetén nemcsak gazdaságilag teszi tönkre Magyarországot, hanem a politikai érvényesülésnek, a hadsereg, a közös intézmények, szóval az állami önállóság felé, még a lehetőségét is egyszer mindenkorra megsemmisíti.

Ez Magyarország belső, lelki fotográfiája, piros pünkösdi napján. Mindenki érzi, aki a haza érdekét szíven viseli, hogy ennek az áldatlan helyzetnek véget kell vetni. Mi hát a teendő? Mi volna más, mint a tiszta és becsületes liberális musnak utat nyitni Magyarországot egész közéletében, a társadalmi, kulturális és vallási élet minden vonalán. A harcos klerikalizmus, amely dőlőfős prepotenciájával ugyszólván kiszajátította már az egész iskolát magának, ocsudjon fel végzetes elfogultságából és térjen vissza Krisztus eredeti, az élet bűneitől és hazugságaitól meg nem fertőzött tanításaihoz. Legyen világosság, tiszta napfény ragyogjon be minden ember lelkének ablakán s ne akarja a reakció a huszadik században olajmécsessel világítani Magyarországot szellemi életét, amikor ott villamos reflektorok sugaraiban pompázik már a biztatón és európai stílusban fejlődő magyar kultur-növényzet. Szüntessék be a klerikalizmus támadásait s egyszerre véget ér Magyarországon minden felekezeti villongás és minden vallási torzalkodás.

Hogy ez így legyen, gondja lesz arra a függetlenségi és negyvennyolcas pártnak is, mely programjában őrizi

a történeti szabadelvűség legtisztább hagyományait. A magyar függetlenségi politika csak liberális lehet, mert ha csak egy pillanatra is letántorodnék erről az utról, elvesztené minden létjogosultságát.

Eddig is becsületesen megőriztük a Kossuth Lajos és Irányi Dániel örökbecsű hagyatékát, ezután is rajta leszünk, hogy minél több fényt és tiszteletet szerezzünk neki. Magyarország megváltásának és történeti ujjaépítésének egyetlen-egy útja van, a demokratikus eszmék valóra váltása és nemzeti tartalommal való megtöltése. Aki Magyarországot nagygyá, modernné, függetlenné és szabaddá akarja tenni, az ebben a munkában együtt halad velünk, aki ellenben vissza akarja állítani a középkori, aki fél attól, hogy Magyarország a modern átalakulásban eltalálna veszíteni megrögzött barbarizmusait, az hirdesse csak tovább is a keresztes háborút, az menjen a Tiszák, Rakovszkyak, Zichy Jánosok után!

Négygyűlések a választójog mellett. Az általános, egyenlő és titkos választójog mellett rendezendő legközelebbi négygyűlés vasárnap, a hó 11 én Kassán lesz. A gyűlésen a függetlenségi és 48-as párt több képviselőtagja vesz részt Justh Gyula vezetésével. A kassai négygyűlést a szombathelyi fogja követni. Mindkét gyűlésen a függetlenségi pártion kívül a Választójog Országos Szövetsége és a szociáldemokrata párt is részt vesz.

A szegedi képviselőjelölt. Szegedről táviratozzák: A szegedi munkapártban még mindig nem állott helyre a béke. A munkapárt nem nyugodott meg Fabinyi Ferenc jelölésében és tegnap erős mozgalom indult meg ismét Rósa Izsó dr érdekében. A párt végrehajó bizottsága ma este értekezletet tartott, amelyen bejelentette, hogy a jelölést semmi szín alatt sem hajlandó elfogadni és ugyanazt jelentette be levélben Fabinyi is. A radikális részről kombinációba hozott Pálffy József dr és Perjéssy László szintén kitértek a jelölés alól. Az egyetlen jelölt Gerliczy Fe-

renc báró, a Katholikus Kör jelöltje, aki híveinek ma esti értekezletén elfogadta a jelöltséget. Programbeszédét vasárnap tartja meg. A munkapárt holnap küldöttségileg felkéri Jeszenszky Sándor államtitkárt, hogy fogadja el a jelöltséget. Ha ez nem történne meg, a munkapárt liberális része, amely eddig Rósa jelöltsége mellett volt és Bánffy volt hívei liberális jelöltet állítanak s már legközelebb Budapestre érkezik egy küldöttség, hogy az országos függetlenségi és 48-as párttól jelöltet kérjen.

A kultusz-vita.

A képviselőház ülése.

Tüdös János beszélt.

A képviselőház tegnapi ülésén élénk és kellemes feltűnést keltett Tüdös János dr igen tartalmas és nagyhatású beszéde, melyben megdönthetetlen érvekkel rámutatott, hogy a harmadik egyetem egyedül Debrecenben állítható fel. A gyönyörűen megkonstruált beszédet szombati számunkban egész terjedelmében közölni fogjuk.

Berzeviczy Albert elnök fél 11 órakor nyitotta meg az ülést. Bemutatja Pozsony I. kerületében megválasztott Tanockar Béla megbízó levelét.

Sorra kerül a

kultusz-tárca

költségvetésének tárgyalása.

Juriga Nándor: Az egész kultusz költségvetésben osztályszempont jut érvényre. A kultuszminiszter programbeszédében az u. n. hivatalnok osztálynak kedvez s a középiskola szaporítására s a harmadik egyetem felállítására gondol, amikor a népoktatás a legelhanyagoltabb állapotban van nálunk. A falusi iskolák részére külön tantervet kell készíteni. A kormány a tanítóságot nem jutalmazza, gondoskodik a miniszter, hogy a falusi gyerekek ne legeljenek (derültség) ... ne legeltesse. Ugy értem, hogy ne bízzák a gyerekekre, hogy a ház jószágaira ügyeljenek a legelőn. Óvodák helyett bölcsődéket kell felállítani. Az iskolai internátusok intézménye az ifjuság jórészt elzárja minden liberális irányzattól. Kifogást tesz azért, hogy a miniszter a nemzetiségeket idegen ajkuaknak nevezte. Ez a kifejezést a magyar nyelvű sajtó gyakran használja, nem gondolva arra a veszélyes konzekvenciára, melyet a nemzetiségek vonhatnak le belőle. Osztályuralmi szempontot szolgál az a törekvés is, hogy ahelyett, hogy a hazai nemzetiségek nyelvét igyekezzenek elsajátítani a magyar nyelvű intelligencia: oly nyelveket tanul, melyet a hazai köznép nem ismer s ezzel mintegy felsőbbbségüket akarják kiemelni, azt a különbséget igyekeznek behozni és bizonyítani is, mely köztük és a köznép közt van. A tót nép a Nemzeti Színház fenntartásához is hozzájárul a maga adójával s még sem élvezzi a színházat.

Közbeszakítások: Tanuljon meg magyarul!

Juriga Nándor: Nem tanulhat magyarul, mert mindig idejét munkával tölti, hogy adóját megfizethesse. Küldjék a hit tanítókat Debrecenbe és a többi magyar városba a magyar nyelv elsajátítására s távollétük alatt az állam támogassa családjukat, ily módon biztosabb eredménnyel járna a magyar nyelv tanítása a tótságban. Kéri a minisztert, hogy faji kulturális köréből az általános nemzeti kultúra magaslatára emelkedjék.

Györffy Gyula: Hogyan mer ilyet mondani? (Zaj. Elnök csenget.)

Elnök: Györffy Gyula képviselő urat kérem, hogy ne szóljon közbe folytonosan.

Juriga Nándor: Addig nem lehet közledekről szó a nemzetiségek közt, amíg egy nemzet nem adja meg az ország minden lakójának azt a jogot, hogy anyanyelven ta-

Valami lassu remegés futott végig a földön... Valami rémes... kísérteties, utána pedig pattogás, ropogás zaja hallatszott pillanatokig és a vízbe esett tárgyhöz hasonló robaj, utána pedig csend!... A töltésre rohantam. Mit törődtem most a viharral! Éreztem, hogy valami baj van... valami.

A lábaim a földre gyökereztek... a hid bedől!!!

A hid közepe táján rés, mely nyílás tángott, körötte elgörbült sinek, ledől karfák. A villám!...

Nagyon messziről halk fütty hangzott!

Isten!! A vonatt!!

Percekig úgy álltam ott, mint akit főbékölintottak. Zavaros agyamon átfutott a veszély érzete, a haldokló ör, az elmulasztott szolgálat... De csak egy percig tétováztam. — A következő pillanatban hanyat-homlok rohantam vissza a töltésen, az őrház felé.

A piros jelzőlámpa ott állt nekítámasztava a töltésnek. Világított.

Felkaptam. Rohantam vele a töltésre. És száguldtam, repültem a lámpással balra, a vonat elé, az ekszpressz elé.

Halk morgás, zakatolás hallatszott. A vonat!

Egy kanyarodónál kibukkant az express vérvörös lámpája.

Magasra emeltem a lámpást és többször meglóbbáltam a fejem fölött. És...

Az express elrobogott mellettem.

Vége!... A halál... Nem vetek észre...

De mi ez? A vonat hatalmasat füttyöl, a vonat erőszakosan fékez és azután lassan megáll. A kocsi egymáshoz ütődnek a gyors fékezéskor.

A jelzést észrevették.

Egy pillanat alatt lenn termettek az utasok. Egy pillanat alatt mindenki tudta, hogy egy magyar fiú félig véletlen folytán, félig hidegvérűsége miatt megmentett kétszáz idegen utast.

Három óra alatt készen állt a hid. És a vonat tovább ment.

En pedig ott álltam a töltésen, dobogó szívvel, könnyes arccal.

Az arcomon ott égett egy csók, a fülemben csengtek a köszönetek.

A vonatvezetőt egy hét múlva előléptették.

A vasuti ör meghalt.

Az X-i állomás jegyzőkönyvet vett fel az esetről. De a nevemet és esetemet elhalkolta a nyilvánosság előtt. Mert így akartam. A kétszáz utas azonban — azt hiszem — még emlékszik reám! Eletelem legborzalmasabb perce volt ez, de a legszebb is. Azt hiszem nem lesz annál szebb percem ezután sem!!

nuljon, beszéljen. Kulturbárbarizmust követ el az az állam, mely valamely nemzetiségének megtilja, hogy anyanyelvét használja és bottal támad annak, aki saját nemzetiségének nyelvében szól. (Nagy zaj. Melyik nemzet ez?)

Elnök: Határozott és nyílt választ kérek arra, hogy Juriga képviselő ur melyik nemzetre értette sértő kifejezését. (Zaj. Ugy van!) Válaszoljon.

Juriga Nándor: Lehet az bármely nemzet. Lehet az Románia is. Lehet Khina, Oroszország...

Elnök: Figyelmezteti Jurigát, hogy egyenes válasz helyett példálózik s figyelmezteti, hogy ha folytatja ezt a modort, megvonja tőle a szót.

Szócnk felolvas egy verset, melyben arról van szó, hogy Romániában meghalt 7 kivándorolt magyar, akik dacára, hogy hosszabb ideig tartózkodtak már kint Romániában mégis szívükben megőrizték végig a magyar nemzet iránti szeretetüket sőt mikor meghaltak utolsó kívánságuk az volt, hogy magyar nyelvű imakönyvüket tegyék kóporsójukba.

Béla Henrik: Nálunk ez nincs így! (Zaj.)

Juriga Nándor: Én sem álítom, de...

Béla Henrik és többen a Justh-párton: Hát akkor minek volt ez a hosszú felolvasás.

Juriga Nándor: Szünetet kér tekintettel az idő előrehaladottságára.

Az egész Ház ellenzi. (Nagy zaj! Felkiáltások!)

— Csak folytassa.

Elnök: Eddig még nem volt precedens, hogy a szócnoknak megtagadták volna azon kérését, hogy szünet után folytathassa beszédét. Tekintettel erre és miután egyéb ok sem forog fenn arra nézve, hogy ő ezt a kérést megtagadja, megengedi szócnoknak, hogy beszédét szünet után folytathassa. Tíz percre felüggeszti az ülést.

Szünet után Návay Lajos veszi át az elnöklést.

Juriga Nándor: A nemzetiségi nyelvek, különösen a tót nyelv egyenjogosítását követeli a magyar nyelv mellett. Addig nem fogadja el a javaslatot, míg a kormány nem teszi lehetővé a tót kultúra egyenjogosítását a többi nemzetiségi kultúrák mellett.

Balogh Jenő államtitkár: Nincs az országban oly tényező, mely a nemzetiségekkel nem akarna békében élni, de a nemzeti művelődés más nyelven, mint a magyar, nem történhetik és ha ebben eltérő Juriga véleménye, vagy más véleménye, azzal mi egyetérteni nem fogunk. (Általános helyeslés.) Mint volt egyetemi tanár, szükségesnek tartja az új egyetem felállítását. Csak így reméljük, hogy Magyarország a nagy nemzeti versenyben meg fogja állni helyét. Nem áll, hogy mi a népoktatás kérdését lehangoljuk. Az egész kultuszterca budgetjének majdnem fele erre a kérdésre fordítatik. Nagy megköszönéssel fogadja azon felszólalásokat, melyek bizonyos marxista világfelfogással ellentéteket és irigykedéseket kellettek vagy kelteni szándékoztak a tanítók és tanárság körében. E fogadja a javaslatot.

Tüdős János: Foglalkozik Tisza István gróf, Apponyi, Andrássy és Zichy János miniszter felszólalásaival és elismeri, hogy Andrássy beszéde a liberalizmus felé hajlik. Azt az impressziót merítette, hogy egy tiszteletré néltő és komoly konzervatív irány van a kulcsban, mellyel szemben egy radikális iránynak kellene kialakulnia a parlamenti pártok kebelében, mely gyorsabb tempóban haladna előbbre a kulturában. En nek az utóbbinak vagyok híve. Az egyetem kérdésében szembe helyezkedik Kozma Andor nézetével és a miniszter ur álláspontjánál és a harmadik új egyetemet tősgyökeres magyar városban kívánja felállítani. Mint Bakonyi Samu, ő is felsorolja azon érveket, melyek amelletl szólnak, hogy a harmadik egyetem Debrecenre illeti meg jogosan.

Históriai adatokkal bizonyítja, hogy Debrecen volt a kulturális élet és a nemzeti nyelv fejlesztésének központja különösen Csokonai és Arany János működése idejében.

ben. Hogy ez ma már nincs így, annak az az egészségtelen politika az oka, amely Budapestre koncentrálni minden kulturális mozgalmat.

Az új egyetem ellensúlyozni fogja az egyetemi életnek mai helytelen irányát. Az egyetem nem terjeszti a magyar nyelvet, példa rá a mostani két egyetem.

Épp azért az az álláspont helyes, amit a kultuszminiszter fejtett ki, hogy a magyar köznevelődés és a magyar nemzeti szempontok figyelembe vétele mellett lehet csak ezt a kérdést elintézni.

Szócnok beszél ezután az általános kulturális bajokról és kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el. (Általános élénk helyeslés, szócnokot számosan üdvözlük.)

Az ülés két órákor véget ért.

Debreczeni Agrárbank Szövetkezet

PIACZ-UTCZA 79.

Kölcsönök et nyújt kezesség, betáblázás mellett, értékpapír vagy bármilyen más biztosíték fedezete mellett 5, 10, 15 évre.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatásra Tisztviselői kölcsönök életbiztosítással kapcsolatban. Felvilágosítást készségesen nyújt az intéze gazgasága.

A véderő bizottság ülése.

Bakonyi Samu beszéde.

A véderő bizottság tegnapi ülésén folytatta a véderő javaslatok megkezdett vitáját.

Bakonyi Samu tegnap megkezdett beszédének folytatásaként részletes bírálat alá veszi a javaslatot. Kifogásolja, hogy a népszámlálás adatai alapján a hozzájárulás arányszámát igazságtalanul állapították meg, mert a népesség arányszámát meghaladja a magyar résztől kívánt hozzájárulás arányszáma.

Magyarország hozzájárulása 3 százalékkal nagyobb, mint Ausztriáé, ezt számszerű adatokkal igazolja. Helyesebb lett volna a létszám megállapítását akkorra halasztani, a mikor a legutóbbi népszámlálás eredményei ismeretesek lesznek.

A honvédségnél és a hadseregénél a combattans 5 százaléka szolgálai teengőket végez, ami a legnagyobb mértékben perhorreskálandó.

Ha csak hadi szolgálatra alkalmaznák a legénységet, akkor nem volna olyan nagy az állítólagos létszám.

Polgárokat csak katonai szolgálatra, nem pedig szolgálai munkára lehet besorozni. Igaz ugyan, hogy a legények örömmel fogadják, ha szolgálai munkára alkalmazzák, de ez katonai szempontból is helytelen.

A béke és hadilétszám nagyon ki fogja meríteni a nemzet erejét. Főlemelt létszám mellett nagyobb munkaerő lesz lekötve, ami az ország gazdasági hanyatlását fogja előidézni.

A honvédség fejlesztése az adott viszonyok közt az osztrákok törekvése, mert a nemzetnek a honvédség iránt érzett szimpátiájának kihasználását célozza.

Hibáztatja, hogy a tartalékosok nem vesznek részt az utolsó két évben a hon-

védség kötelékébe. A sorshuzás eltörlése is kifogásolható az állításkötelesek beállítása tekintetében.

A póttartalékos idejének meghosszabbítása közgazdasági szempontból helytelen, mert ez is lekötö a nemzeti munkaerő egy részét. Az is igazságtalan intézkedés, hogy a lovasság, tüzérség és tengerészet kötelékébe sorozottak szolgálai ideje hosszabb, mint az egyéb fegyvernemeké. Az altiszti kitérés is javításra szorul. A javaslat ezen intézkedését helyesli, bár kívánta volna, ha megmarad az előbbi állapot, mellyel szemben bizonyos irányban visszaesést lát. Annál inkább fokozandó a kiképzés intenzívítása, mert rövidebb a szolgálai idő.

A legénység azon törekvését, hogy az altiszti rangfokozatot megszerezze, csökkenteni fogja az a körülmény, hogy az altiszteknek egy évvel tovább kell szolgálni. — Ezért még nagyobb lesz az altiszti hiány az eddiginél.

Önkéntesekről adott fogalom meghatározás visszaesés a régi törvény terminológiájával szemben közjogi szempontokból.

Helyesli az értelmiségi vizsga eltörlését és az orvos és gyógyszerész önkéntesek helyzetének szabályozását. Nem kicsinyelhető az önkéntességi kedvezmények kiterjesztése sem, ellenben az a körülmény, hogy a néptanítók a póttartalékba sorozás kedvezményétől meg lettek fosztva és egy évi önkéntességre szorítatnak, nem egyéb, mint a létszám szaporítását célzó törekvés.

A honvédelmi miniszter hatáskörének teljessége nem kizárólagos azokban a kérdésekben sem, amelyek felől intézkedési joga volna.

A kifejtettek alapján egyáltalán nincs abban a helyzetben, hogy a javaslatot általánosságban elfogadja.

Szabó István szólalt meg fel, mire a vita folytatását másnapra halasztották.

Anyuka, ne öljük meg egymást.

Gyermekével a halálba.

Tegnap este az újpesti rakparttól a Dunába akart ugrani Király Lajosné, született Horváth Anna 30 éves hajókormányos neje, aki férjével Vácon Fogház-utca 5. szám alatt lakik.

A szerencsétlen asszony magával akarta vinni a halálba 5 éves Lajos nevű fiacskáját, de a gyermek térdre borult a parton, átkarolta anyja lábát és sikongva kiabálta:

— Anyuka, ne öljük meg egymást!

Erre lett figyelmeztetve Kiss P. János 1761. számú rendőr, aki a szerencsétlen anyát gyermekével együtt behozta a főkapitányságra.

A boldogtalan asszony elmondotta kálváriája történetét.

Öt évvel ezelőtt ment feleségül Király Lajoshoz, aki akkor a budapesti csavargözös-vállalatnak volt kormányosa. De nem tudtak együtt élni.

A férfi iszákos volt és részegségében kínoztta az asszonyt, aki végre is kényszerítve volt különmenni, magával vitte kis fiát is. Részegsége miatt aztan elcsapták a csavargözös-vállalattól Királyt és amikor kereset nélkül volt, ismét az asszony mellé szegődött.

A házasságból még két gyermek született, egyik meghalt és Királynénak most öt éves fián kívül még van egy Lujza nevű öt-hónapos leánykája is.

Az asszony többször elhagyta férjét, de mindig együvé kerültek. Most Király a váci csavargózós-vállalatnak hajóvezetője, állandóan részegeskedik és halálra kinozza a feleségét. Tegnap is a szerencsétlen asszonyra késsel támadt és megfenyegette, hogy megöli, ha nem megy el a háztól. Ezért jött el és magával vitte fiacskáját. A kis leányt a férje nem akarta kiadni.

A rendőrség gondoskodik Királyné és két kis gyermeke elhelyezéséről.

A Révész-utcai lovag.

Börtönben ül már.

Egy rettentően izgalmas hajszá eredményeként tegnap hajnalban elfogta a rendőrség Ács Sándort, a Hajdumegyei népbank főkönyvelőjét és még a délelőtti folyamán bezáratották az ügyészség fogházába. Az orvátadó bankhivatalnokról ugyanis kiderült, hogy váltóhamisítások miatt fél évi börtönre ítélte a kolozsvári kir. törvényszék még 1906 novemberében és Ács Sándor mind e mai napig nem tett eleget eme törvényes kötelezettségének.

Ugyancsak tegnap este kilenc órakor két szuronyos börtönőr kivitte Acst az állomásra és elszállították Püspökladány felé Kolozsvárra, ahol ma reggel már kopaszra nyírottan, rab ruhában, a börtön dolgozásra és elmélkedésre alkalmas homályában elmélkedhetik arról, hogy milyen jó lelt volna meghuzódni és egy védtelen embert minden ok nélkül — akár rablási szándékból, akár anélkül — orvul megtámadni és társával együtt véresre verni.

Evvel aztán el is intéztük ezt a riport ügyet a magunk részéről véglegesen. Ugy is sokan mondják, hogy ha nem hirlapíróval történik ez az ügy, akkor nem csináltak volna belőle a lapok ilyen nagy dolgot.

Pedig nincs így egészen a dolog. Ez az eset mindenképpen szenzációs és tanulságos.

Ime, itt élt Debreczenben egy jól öltözött és kikent-kitent bajuszu haramia, aki előzőleg nem csak váltókat hamisított, hanem Szoboszlón „elrabolta” egy szerencsétlen kasziros leánynak, amikor meglátogatta, az összes ékszereit, aki egy szoboszlói fakereskedőtől ellopta több száz koronát tartalmazó pénztárcáját és aki mindamellett befurakodott a legelőkelőbb körökbe és éveken keresztül félelmetes és gáncs nélküli lovagként szerepelt.

A kolozsvári ügyészség körözött levelet adott ki ellene, hogy azonnal letartóztatandó és ezt közzétették a budapesti „Rendőri Közlöny”-ben. Ez a hivatalos lap jár a rendőrségnek is, meg az ügyészségnek is, ahol a körözött egyének nyilvántartandók. Debreczennek van bejelentő hivatala is, ahol könnyen ellenőrizhető lelkiismeretes munka mellett minden lakosnak ilyen természetű ügye.

Ugy látszik azonban, nem ellenőrizték Ács Sándor dolgát, mert a legnagyobb urizálás közepette évekig élt itt ez az ember.

És jól élt ez az ember. A Hajdumegyei Népbankban több, mint ötezer korona jövedelme volt. Emellett a bank rendezte is a piszkosabb természetű tartozásait. Csak

legutóbb hatezer korona személyhiteit nyújtott ennek az ipsének, minden jóállás nélkül is.

Ács Sándorhoz képest Strasnof és a köpenicki kapitány piti legények voltak. Szemtelen arrogancia tekintetében egyenrangú volt azokkal. De felülmulta őket abban, hogy míg azok csak egy-két napig, addig ő teljes öt esztendeig tudta lóvá tenni a világot.

De, hogy lóvá tette! Több mint tizenkétezer korona erejéig siratják az ő barátai és jóállói hiszékenységüket és emberismeret hiányukat. Párbajokat vívtak vele kifogástalan uri emberek. Gáláns szerelmi kalandba bocsájtkozott vele nem egy urinő, akiknek imponált határtalanul, szinte arcátlanul önérzetes fellépése.

A korzó tisztességes hölgyközönségének ő volt a réme, mert oly kihívóan és sértően senki sem tudta „fixirozni” a nőket, mint Ács és barátja.

Mindez — hangsúlyozzuk — nem rugdosás akar lenni az immár börtönben sanyalódó erkölcsi halotton, csak egyszerűen torzképet akartunk rajzolni. Tessék eltekinteni a névtől és konkrét esettől, akkor rájövünk, hogy mi gyáva és könnyen hívő társadalom is hibásak vagyunk, azért, mert Ács Sándorhoz hasonló alakok még jó néhányan ugrialhatnak itt is, másutt is.

Es most eláruljuk, mi volt az Ács Sándor veszte.

Semmi egyéb, mint az „Esti Hirlap” és a jelen sorok írója ellen megjelent nyílttéri közlemény undorítóan aljas hangja. Tudjuk ugyan jól, hogy ettől a félművelt és kissé korlátolt könyvelőtől ily összefüggő sorok nem kerülnek ki. Aztán olvastuk is már ebben a pimasz stílusban megírt közleményt nem egyet, éppen a szóbanforgó lap hasábjain.

De az aláírt név mégis az Ács Sándoré volt, akármennyire kitapintható volt is a „fogalmazó” kezének szőrössége.

Nahát enniatt a nyílttér miatt került bele a csávába Ács ur. Mert ha nem utálja meg teljesen a váltóhamisításokat sejtő jóakarónk Acst pökhendi nyilatkozata miatt, akkor nem vezet nyomra bennünket.

A rendőrségen letartóztatása után csak egy kívánsága volt Ácsnak. Nevezetesen az, hogy a vele benső jó barátságban volt Révi dr.-ral még egyszer beszélhessen. A rendőrfogalmazó ezt megengedte és megható bucsut vett egymástól a Hajdumegyei népbank ügyésze és főkönyvelője.

Csak még egyet. Vajjon nem bánta-e meg Than Gyula, hogy hirlapírók ellen ettől a notorius gazembertől közleményt adott le a lapjában és vajjon felébredt-e benne a kollegialitás csunya megsértésének tudata. Aztán a jövőben is ilyen módon kívánja-e kihasználni és jövedelmezővé tenni hasábjait? A vagyonszerzés eme módjához mindenesetre jó gyomrot kívánunk.

Az eljárás egyébként tovább folyik Ács Sándor és Velsz Zoltán Debreceni első takarékpénztári bankhivatalnok ellen rablás kísérlete és orvul történt súlyos testi sértés vétsége miatt. Az iratokat most már átteszi a rendőrség az ügyészséghez. (—ély.)

Nyomdába tanulónak felvétetik egy fiu.
Darabos-utca 7. sz.

Presbiteri gyűlés.

A tárgysorozat.

A debreceni ref. egyház presbitériuma vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor presbiteri gyűlést tart az alábbi tárgysorozattal: Károlyi Sándor és Sárvány Lőrinc presbiterek eskütétele.

Dr. Dicsőfi Sándor presbiternek egyházközségi birói eskütétele.

A halálozás folytán megüresedett bizottsági tagsági helyek betöltése.

Határozat, mely szerint a felsőbb leányiskola igazgatótanácsába Roncsik Lajos kúldetett ki.

Esperes levele a püspöki tisztre szavazás tárgyában.

A városi tanács ez évi 8600. sz. alatt átteszi a vallás- és közokt. miniszter 55,157. számú leiratának másolatát, mely szerint az egyháznak az egyetem itt létesítése esetén újabb 16,000 korona alapítványt kellene tennie egy tanszékre.

Dicsőfi József lelkeselnök és az egyházi pénztára jelenti, hogy Imre Ján osné nemes lelkű asszony 100 koronát adott árva-pénztárunknak.

Uray Sándor lelkész jelentése, hogy polgár Fekete István és neje az árpádtéri templom részére kenyértartó tányért és díszes kelyhet adományoztak.

K. Tóth Kálmán lelkész jelentése a felső leányiskola építésére a vallás- és közoktatásügyi minisztertől kért kölcsön tárgyában.

Az aljegyző június 6. től július 6. ig szabadságot kér.

A felső leányiskolai igazgatótanács ez évi 672. számú végzése a dr. Matolcsi László tinnárnak adott fizetéspótlék kezdő idejének 1911. január 1-re tétele tárgyában.

Kató László árvaügyi gondnok kérvénye 800 K. kölcsön adásáért a gazdasági bizottság véleményével.

Dr. Erőss Lajos boldogult püspök özvegyének kérvénye 174 K. 90 fillér gázgyári számla kiegyenlítéseért a gazdasági bizottság előterjesztésével.

Az egyházi szolgák kérvénye ruházattal ellátások iránt a gazdasági bizottság véleményével.

Megöltek egy csendőrt.

Négy falurosa.

Nagy mulatozás volt egy zsákai kocsmában. Éjfélig tömve volt a kocsmá és csak reggel felé indultak haza a falu legényei. Három óra tájban már csak Ujj András zsákai csendőr ült az ivóban. A gazda már be akarta zárni a kocsmát és Ujj András is készülődött, mikor felpattant a kocsmá ajtaja és berontott a falu négy garázda legénye: Veres Imre, Szűcs József, Baranya Sándor és Fejes Imre. Az egész falu rettegi őket, mert egész nap csak a kocsmát bujják, sohase dolgoznak és boldog, boidogtalanba belekötnek.

Ujj András csendőrré már régen fájt a foga a garázda társaságnak, mert a kötelességét hiven teljesítő csendőr közcsendháborításért feljelentette őket. Már akkor megfenyegették a csendőrt, hogy megfizetnek ők ezért.

És hajnalban beváltották ígéretüket. — A mint megpillantották a magában ülő csendőrt, rögtön rárchantak, az egyik elkiáltotta magát:

— No, most meghalsz, kutya!

És addig ütötték-verték a négy ember ellen védekezni alig tudó csendőrt, míg ott a kocsmá padlóján meghalt.

Mikor látták, hogy az áldozat mozdulatlanul hever a földön, kiszaladtak a korcsmából és eltűntek a hajnali félhomályban.

A csendőrség rögtön megindította a nyomozást, a négy garázda legényét elfogták és letartóztatták őket.

Arany Bika Mulató.

MENO

a telepatikus csoda
és 10 elsőrangú vaiteté szám.
Kezdeté 9 órakor.
Helyárok 2 K és 1 K 50 fillér.

UJDONSÁGOK

**A „Debreczeni” szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a
Telefon 412.**

— **A város közgyűlése.** Ma délelőtt a város tanácsa teljes ülést tartott Kovács József polgármester elnöklése alatt. Az ülésen a szervezeti szabályrendeletnek a fizetés javításra vonatkozó részét tárgyalták. A város ma, pénteken tartja rendkívüli közgyűlését, melynek tárgysorozatát már kikézsbesítették. A napirenden mintegy 30 ügy szerepel.

— **Kiraboltt utcai nő.** Bécsből írják nekünk: Tegnap este a Práter egyik félreeső részén Ertl Róza prostituált nőt eszméletlen állapotban, összekötözve találta a nővére. Amikor a lány eszméletre tért, elmondta, hogy az óriás-kerék előtt megismerkedett egy fiatal emberrel, a férfi azután egy vendéglőbe kísérté a lányt, innen pedig egy járatlan utra vitte. Amikor Ertl Róza vissza akart fordulni, a legény arcul ütötte őt, majd villámgyorsan letépette, hurkot vetett a nyakára és össze-vissza kötöztette. A merénylő azután még kirabolta a szerencsétlen lányt, akinél ékszerek és néhány korona készpénz volt. Ertl Róza a legény teljes személyleírását adta. A férfi huszonnégy éves lehetett, kis szőke nyírott bajuszsal. Dus haja oldalt el volt választva. Finom, fehér arcú volt, szinte leányos, de a föllepése is urias volt. Azt hiszi, hogy diák, vagy festő lehetett a merénylő. A bécsi rendőrség lázasan nyomoz a vakmerő támadó után.

— **Agyonnyomta a tehén.** Felsővisnyón Sztrayam György gazda tehene legelés közben öklelőzni kezdett egy másik tehénnel. A gazda szét akarta választani, az egyik tehén a gazda felé ugrott, feldöntötte őt s aztán testének első részével ráesett. Olyan súlyos sérüléseket ejtett a szerencsétlen emberen, hogy belehalt sérüléseibe.

— **Kérjen árajánlatot Gergely Samu,** beton és vasbeton cső gyártól Miskolc, Vayut 9. Állandó raktár ázott és turott kutakhoz, továbbá hidak és földalatti vízelvezetők betoncsövekből 10 cm. belmérettől 125 cm. belméretig. Vállalkozik víztelenítési, szárazzáttételi és betonmunkálatok szakzerű kivitelére.

— **Műhelynek vagy raktárnak kiadó Darabos-utca 7. szám alatt udvarra nyíló szép világos nagy szoba.**

— **Fekete gólya.** Egy néger mohamedánnal lett gazdagabb ma reggel a hívők serege itt Budapesten az Angol-Parkban, ahol néger falut mutogatnak eredeti kunyhókban, tevékkel, keleti csecsebecsékkel. A törzsfőnök: Efraim Bouris. Felesége ma reggel egy apró néger fiúcskával gazdagította a néger-truppot. Hét hónapig viselte a szíve alatt és mégis egy erős, sötétbarna jól visító kis mohamedán lett belőle, mire a városliget reggeli levegőjébe került. Az anyja hetedik felesége Efraimnak. Abuvája a neve. Mikor az eseményt a falubeliek megtudták, leborultak. Kelet felé fordították az arcukat és háláimát rebegtek. Aztán küldöttéig vonultak az asszony sátorába és átadták apró ajándékaikat: gyöngyöket, amulettet, banánát és jófajta orias-epret. Az anya és gyerek jól érzik magukat. Efraim papa a hatodik kerületi előjáróságon már be is jelentette a szülést. A fiu kurta neve: Musztafa Angol Budapest Bouris.

Megszökött katonai fegyenc.

Betörő katonarabok.

Aradról jelentik: A rendőrség távirati megkeresést kapott Temesvárról. Az ottani rendőrség tudomására adja, hogy egy 33. ezredbeli közlegény és katonai fegyenc másik két társával a katonai kórházból megszökött és betörést követett el. Éjjel lopóztak ki a katonai kórházból s miután katonaruhájukat rendes polgári ruhával cserélték le, elmenekültek.

Az esetnek különös érdekességet ad az a körülmény, hogy az egyik a három szökött katona közül, Valentin Gusztáv, ugyanaz a katona, aki az Osztrák-Magyar Bank palotájánál őrt állva egy ellene elkövetett merénylet koholt meséjével félrevezette a hatóságokat. A másik két katona Grob Mátyás szekerész és Klonka István harmincharmadik gyalogezredbeli katona. Ez az utóbbi kettő fegyenc, akiknek egy régebben elkövetett betörés lopásért még egynéhány hónapot kellene leülni. De miután közben megbetegedtek, a katonai kórházba internálták őket. Az esetről részletes tudósításunk különben itt következik:

A temesvári belvárosi katonai kórházban volt internálva Grob Mátyás szekerész és Klonka István harmincharmadik gyalogezredbeli közkatona. Miután azonban mindkettő a börtönből került a kórházba, ahova a felgyógyulásuk után visszakellett volna térniük, őrizetükre Valentin Gusztáv hatvanegyedik gyalogezredbeli közkatona volt kirendelve. A három jó madárnak azonban sehogysem tettett az, hogy ők nemsokára a börtönbe kerülnek s ezért a hétfőre virradó éjjel a kórház hátulsó kapuján kiszöktek.

Amikor az ellenőrző katonai közeg este nyolc óra után benézett a beteg fegyencnek cellájába, meglepetve vette észre, hogy a fegyencnek nincsenek benn. Csodálkozása azonban csak fokozódott, amikor hosszas keresés után a fegyencnek őrzésével megbízott Valentin Gusztáv sem került elő.

Tüvé tették az egész kórházi épületet, de nem lettek nyomára sem Valentinnak, sem a két beteg fegyencnek. Egy félreeső helyen azután megtalálták Valentin puskáját. Az esetről nyomban értesítették az ügyeletes tisztet, akinek intézkedésére számos katonai járőr cirkálta át a várost, de a szökött katonáknak nyomára jutni nem bírtak.

A vizsgálat megállapította, hogy a katonák a kórháznak hátulsó, a városi közkórház felé eső kapuján szöktek meg, amely dacára annak, hogy kulccsal is be volt zárva, a tolózár egyszerű visszatolására kinyílt. Reggelre azután érdekes tordulat következett be az ügyben.

Amikor ugyanis Löwy Manó, Gyárvaros, Gránátos-utcai ószeres üzlete elé ért, észrevette, hogy az fel van törve, a pénztárfiók a földön hever s annak tartalma, közel 100 korona hiányzik. A fogasról egy csomó ruha is hiányzott, az egyik sarokban pedig katonaruhák heverték.

Az aradi rendőrség most karöltve nyomoz a katonai hatósággal.

?

Nem régiben nagy hü-hó volt Debreczenben. Nőemancipáció. Femmizmus. Szervezkedés. Női-kaszinó. Sattöbbi. Ezek hangzottak s bosszantották az ember fülét. Aztán elcsitult kis időre minden. De jött a tavasz. Tavasszal van május. Májusban vannak a majálisok. Kapta magát egy felbuzdult nőigárda s kapta magát pár különösebben nagy hangu nő és majálist rendezett. Majálist konfettibál, világpostával s különösen pedig belépti-díjjal. Előzőleg az anyagi siker érdekében, a Nőtisztviselők Egylete megalakításának jelszavával, végig pumpolták a város minden ép zsebű fiait. Jó csomó pénzt strófoltak össze.

És megvolt a majális konfettivel, világpostával és belépti-díjjal. Dültek a jó öreg pénzek a kasszába. Bent a mulatságon aztán virág, levelezőlap s egyéb földi jók vétele címén újtent döltek a pénzek. S hiztak a nők. Volt bevétel látszólag óriási. Igen látszólag. Mert a jövedelemből még a terem sincs kifizetve.

S most zugolódna a nők. Elszámolás a jövedelemtől mindmáig nincs. Az egyesület megalapozásának kérdése alszik. De a hangos száju nők is alszanak, vagy legalább is hallgatnak vagy ha abszolúte nem is hallgatnak de a pénzekről, a jövedelemtől, az elszámolásról hallgatnak. Az egylet megalakításáról is hallgatnak.

Legfelebb a korzón beszélnek. Igen ott beszélnek s istenem milyen szépek, milyen sikkesek. Talán egy szép álmuk teljesedett be. Főnyereményt nyertek. Gazdag völgyenyre tettek szert. Bizony isten azt hiszem, olyan szép, új, divatos, drága a ruhájok, a kalapjok bizony nem 10 koronás, a cipőjök a leg-elegánsabb szarvasbőr és champang színű, no és karperecök, a fülbevalójuk stb. stb.

Csak tán nem? Vagy igen?

TÁVIRATOK.

Földrengés Mexikóban.

Halottak, sebesültek.

Mexikó, június 8. Tegnap reggel nagy földrengés volt, mely több épületet romba döntött, a többi közt a tűzértség kaszárnyáját, melynek romjai hír szerint hetven katonát temettek el. A halottak és sebesültek számát 50—70-re becsülik.

Newyork, június 8. Az Associated Press jelentése szerint Mexikóban a tűzértségi kaszárnyában kevéssel a földrengés előtt gázrobbanás történt. A közúti vasut villanytelepe is elpusztult s ott is több halott hever a romok alatt. A halottak és sebesültek számát eddig nem tudják. A „Sun” mexikói jelentése szerint a mai földrengés sokkal

nagyobb volt, mint a tíz év előtti. A halottak száma igen nagy, de eddig nem sikerült megállapítani. A földrengés pillanatában az összes utcai lámpák kialudtak. A lakosság az első lökések után az utcára rohant, ahol igen sokan a nagy sötétségben a földrengés következtében keletkezett szakadékokban sérültek meg. — A városban nagyszámu idegen is tartózkodott, akik jelen akartak lenni Madero bevonulásánál.

Newyork, június 8. A mexikói földrengés dolgában még a következőket jelentik: Reggel 8 órakor még tizenegy holttestet találtak a tűzészeti laktanya romjain. Több mint 30 megsebesült katona a kórházban fekszik. Sok üzletben az éjjeli őrköt a beomló falak agyonválták. A lakott negyedekben számos gyermek vesztette életét. Sajátságos volt, hogy a lakóházak falai kifelé dőltek, úgy, hogy a szobák érintetlenül maradtak és a lakók ijedten ugyan, de sértetlen állapotban riadtak fel. Igen sok paraszt és kisfarmer, akik Madero bevonulása alkalmából nagy tömegekben özönlöttek a városba és az éjszakát az utcákon és parkokban töltötték, fölriadtak a földrengésre és kiáltozva futottak végig az utcákon, ahol a beomló házakból menekülő lakosokkal keveredtek össze. Amidőn fölkel a nap és a földrengés nem is méltódott meg, a lakosság, mely előtt az ilyen természeti tűnemények nem szokatlanok, nyugodtabb lett.

Newyork, június 8. A mexikói földrengés sokkal nagyobb volt, mint eredetileg hitték. Több mint száznyolcvan emberélet esett a katasztrófának áldozatul. A legutolsó táviratok szerint a halottak száma meghaladja a kétszázat és a sebesültek száma igen nagy. A földrengés hat percig tartott. A város összes részeiből olyan jelentések érkeznek, hogy a leomló falak sok embert maguk alá temettek. Gyermekek nagy számmal vannak a halottak között. Nagy károkat okozott a földrengés a vasúti pályaudvarokon.

Kolerás vidékről.

Budapest, június 8. A Kelenföldre délután érkező gráci vonat elé a mentők részéről Fiala doktor s a főváros részéről Magyarevics Mladen doktor megy ki. Jelezték ugyanis, hogy koleragyanus egyének érkeznek a kolerás vidékről.

Az Oginszki-pör.

Pétervár, június 8. Az Oginszki-pörben ma hozták meg az ítéletet. Az esküdtek id. Vonljariarszkyt, Kasszandsien ügyvédet és még két vádlótól fölmentettek, míg Vonljariarszky fiát és az összes többi vádlottakat büntetőknek mondták ki. Az esküdtek az elítelt ifjabb Vonljariarszkyt két évi fogságra ítélte és elutasította a védelem azon kívánságát, hogy biztosíték ellenében szabadlábra helyezze. Három vádlottat 4—15 havi fogságra, három vádlottat a vizsgálati fogság beszámításával 3 évi javítóintézetbe való internálásra ítelték.

A szaloniki gyilkosság.

Szalonikt, június 8. A hatóságok összes fáradozásai, hogy a meggyilkolt főállamügyész gyilkosait megtalálják, eddig eredménytelenek maradtak. A gyilkosoknak semmi nyoma és itt mindenki megvan arról győződve, hogy a hatóságok nem is fogják őket megtalálni.

Szaloniki, június 8. A szultán a válnak legnagyobb meglepedését fejezte ki a fényes fogadtatás felett, melyben részesítették. Szaloniki — mondotta a szultán — ő reá a legjobb benyomást tette. A szultán sokáig állva maradt a hadihajó fedélzetén és elmerült a rakparton és a kikötőben nyüzsgő élet szemlélésébe.

TÖRÉVNYKEZÉS.

§ Lujza hercegnő pere. Lujza belga királyi hercegnő megint szerepel a bíróság előtt. Mint most Bécsből jelentik, a hercegnő 1909-ben meg akarta venni Koch Emil százados nagyrecseki birtokát, de a vétel aláírása után kiderült, hogy a százados gondnokság alá van helyezve s így nem adhatja el birtokát, Dausch Ottó úgynök, aki a vételt közvetítette, kénytelen volt visszaadni a provizióképpen deponált váltót, de egy másik úgynök, Westfried Jakab, aki együtt dolgozott Dauschsal, peresítette a nála levő 33.000 koronáról szóló váltót. A bécsi kereskedelmi törvényszék elmarasztalta a hercegnőt, még pedig azzal az indokolással, hogy az úgynök megkötötte az üzletet s az üzlet későbbi stornirozása nem foszthatja meg proviziójától. A hercegnő felebbezett s a tegnapi felebbezési tárgyaláson megsemmisíteték az ítéletet, azzal az indokolással, hogy ilyen körülmények között provizió nem illeti meg az úgynököt.

§ Megakartá vesztegetni a csendőröket. A debreceni törvényszék előtt orgazdasággal és vesztegetés kísérletével vádolva állott Laczak Imre bösörmei lakos, aki egy kis jó szüdohányt óhajtott volna elszívni s ezért megvette Klobusitzky Géza tanyájáról lopásból származó dohány kötegeket. Mikor a csendőrök nyomoztak a dologban és házkutatást tartottak a lakásán, Laczak 5—5 koronát kínált a csendőröknek, hogy fel ne jelentsék. A bíróság az orgazdaság vádját alól felmentette Laczakot, de a vesztegetésben bűnösnek mondta ki s ezért 60 korona fő és 10 korona mellékbüntetésre ítélte. Az ítéletet 3 évre felfüggesztette a bíróság.

Összbüntetés. Tar Mihály volt debreceni úgynököt különféle büncselekmények miatt 6, majd 8 hónapi börtönrre ítélte a törvényszék. Tegnapi bíróság összbüntetést mért ki Tar Mihályra s 1911. évi február hó 28-ától kezdődőleg 1 évi és 1 hónapi börtönből állapította meg a büntetést.

§ Erősdý sajtópöre. Mikor a marostordai botrányok a szönyegen voltak, a Nap megtámadta Erősdý Lajos volt főispánt. Erősdý sajtóért indított a Nap ellen. A cikk szerzője beismerte tévedését s bocsánatot kért Erősdýtől, aki visszavonta panaszát.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonátözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 8.

Az árak 50 kilogramonként	
buzamáj.	— — — — —
buza okt.	11.41—11.40.
rozs okt.	9.33—09.31
zab május.	— — — — —
zab okt.	8.10—8.07.
Tengeri juli. 1911.	6.81—6.82.
Tengeri aug. 1911.	6.92—6.91.

Ertéktözsde. Osztrák hitelrészvény 043.—
Magyar hitelrészvény 823.25.

REGÉNY.

A régi jó világbol.

Folytatás.

Ézalatt a falu uri osztálya is felgyülekezett. A tisztartó, mint a fődesuraság képviselője és tekintetes Sebestyén ur, ez utóbbi rókatorokos dókájában és kardosan, mint illik ilyen ünnepélyes alkalomra és mikor kölcsönös köszönetet és mindenki tisztességesen elhelyezkedett és pipára gyújtott a hajdu pedig makula nélkül való husángjával az ajtónál feszes állást foglalt.

A szolgabíró végre a magával hozott íródeákkal nagy öblös tájképipáját tisztességesen az asztal alá kiverette és duzzadt zacskóból jóféle dohányjal újra megtöltötte vala, a szolgabíró mindenek előtt az érdeemes jegyzőt rendelte maga elé, hogy mint a fenforgó ügyben szemtanu, a dolog mivoltát előszóval előadná.

A jegyző ma egész havatalos jelentőséggel lépett be. Délcég természetét bokáig erő tubákszin alá la fődé, amelyik csak a csipő aljáig volt gazdagul kirakva ujnyi vastagságu sujtással és olyan szorosan simult a terjedelmes testhez, hogy a lélegzés kedvéért, de talán fontosságának szivdagasztó tudatánál fogva is, tátott szájjal lépett a törvényszék elé és mindamelllett feletie nagyon szuszogott. Széles arca a pillanat nagyszerűségétől egész gömbölyűre duzzadt ki és mig máskor csak az orra töve virit a pirosságtól, most egész arca olyan, mintha leforrázták volna. De az igazság érdekében ki kell mondanom, hogy ezuttal nem csupán a bortól, hanem nagy fölhevülésétől lelkének. És amint előre lépett, lábai tántorognak ugyan egy kicsit, de egyéb testi alkotmánya olyan egyenes tartásu, mintha kőből volna faragva és csak ugy taszigálná őt valaki hátulról előre.

Utána Nádverő és a két hites bíró lépnek be a szobába, kik a pénzesláda kinyitására jelen voltak.

E két bíró, kalapjukat a kézben levő botok tetejébe illesztve, az ajtó mellé huzzák meg magukat, csak Nádverő uram lép bátran előre egy pár lépéssel, az asztal közelébe.

— Miska, veszed csak hátra azt a parasztot! — kiáltá a szolgabíró az ajtó mellett fölbecézett hajdunak, kezével Nádverőre mutatva, mire ez be sem várva a hajdut, egyetlen ugrással az ajtó mellett termett.

— Kend pedig nótárius adja elő a dolgot, amint ezt saját szemével látta — folytatá a szolgabíró hátradölvé a széken, honnan aztán a nagy füstben csak ugy sejtelmesen tűnedezt elő.

A jegyző erre azon ékesszólással, melyet már ismerünk részéről, egész körülményességgel adta elő a dolgot, mint voltak ők kiküldve, hogy jelen legyenek, mikor Nádverő a háromszáz forintot álvieszi.

Es mint igyekezett Pozsár József! azt reábeszélni, hogy a pénzt ki ne vegye; mint nem akart a kulcs előkerülni, miglen végre mégis előkerült. Es hogy találták a ládái üresen, végre pedig mint lóditotta ki Zsuzsi asszony Nádverő uramat a szobából, miután sajátkezűleg arcon csapta volna, elébb ugyan egyszer, de azután ugyancsak többször, hogy neki magának is megcsendült a füle töle, a mire Nádverő meg nem álhalta, közbe nem szólani, hogy egész reggel kámforos pálinkát kellett a szájában tartani, ugy fájt neki az álkapcája.

A szolgabíró pedig jónak látta, azt a tanácsot adni neki arra, hogy fogja be a száját, különben ő is megfogja őt csapatni, ha nem is arcul, hát egyéb részén testének (és ezt mindjárt meg is nevezte neki); de amely nem kevésbé érzékeny az ilyen behatások irányában.

Folytatjuk.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlalmas-rend tulajdona. Elsőrangu **kénes hévízű** gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes isz pfordók, iszaporogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kö- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitünő eredménnyel használatnak főleg csuzosbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, intányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

elismert

legjobb, legelegánsabb és legolcsóbb
hazai gyártmány**Turul Cipőgyár** r.-t.
Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár: **DEBRECZEN.****Piac-utca 48. sz.** Szent Anna-utca
sarkán.

130 saját kül- és helyi fiókraktár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

18.000 pár heti gyártás.

Telefon 412. szám.

Könyvnyomda**Hirlapkiadóvállalat****áthelyezés**A Stenczinger-ház lebontása folytán 1901. év
óta fennálló**Könyvnyomdamat**a hirlapkiadó vállalattal együtt május hóban
áthelyeztem **Darabos-utca 7. sz.** házamba.Ez alkalomból könyvnyomdamat **szedő-
gépekkel és új modern anyagokkal
villamos üzemre** rendezem be, úgy, hogy
a legkényesebb igényeket is minden tekintet-
ben kielégíthetem.A n. é. közönség további b. pártfogását
kérem mély tisztelettel**Horovitz Zsigmond.**

Telefon 330.

Házlebontás miatt Piac-utca 12. szám alatt levő papirüzletemben
fényképezési cikkek és levélpapírok
jutányos árban beszerezhetők.

Apró hirdetések.

Apródy József órás üzlete **e hó 15-én megnyílik.**
Piac-utca 12. sz. a. Stenczinger-ház.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart
Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

FIX FIZETÉS és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek résztulajdonosra való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—400 korona. **HECHT BANKHÁZ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST, IV., Ferenciek-tere.**

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát **BENYÁTS EMIL** villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Építési vályog jutányosan eladó Széchenyikert 3. sz.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar (Hevesm.)

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Házmasternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyu üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Egy vasúst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Jókarban levő gyermekocsi megvételre kerestetik.

Legpon-
tosabb **Órák**

legolcsóbban

GASPARIK ÁDÁM

órák és ékszerésznél

Hunyadi-utca 12. szám és fióküzlet
Szent-Anna-utca 2.

500.
1911. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 1048/2. 1911. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Maluzsinczi magyar képkret r. t. részére 58 korona 19 fillér tőke, ennek 1911. év márczius hó 8. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 27 korona 16 fillér perköltség erejéig 1911. évi április hó 27-én bírósággal felúfoglalt és 2308 koronára becsült üveg és porcellánedényekből álló ingóságok **1911. évi június hó 9-én délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Hatvan-utca 11. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1911. évi május hó 15.

Oláh Géza,
bírói kiküldött.

Képviselőt és raktár:

Laczka László urnál Debreczen.

Rövid az éjszaka

mulassunk hát

a Széchenyi kávéházban,

a vasuti állomással szemben,

mely teljesen ujonnan és kényelmesen

rendeztetett be.

Bártfa-Fürdő.

(Sáros-megye)

Posta-, távirda-, távbeszélő és vasuti állomás.

Fürdőidény: Májustól Szeptember közepéig.

A Kárpátok Beszkid nevű heglánczatának deli lejtőjén 382. m. magasságban gyönyörű 6000 hold szálal fenyves erdővel környezetett hegyek által védett völgyben fekszik. Bártfa-fürdő, mint kimagasló kárpáti **klimatikus gyógyhely** is szerepel. Rendkívül jó gyógyeredményt mutat fel Bártfa-fürdő **női bajnál, sápkór, vérhiány** minden alakjainál, **gégelégcső, tüdő, gyomor, bél idült hurutjainál, oly idegbajoknál és gyengeségeknel,** melyek vérhiányon vagy kimerülésen alapulnak: görvély- és angolkórnel; **tüdőbetegeknek** kitűnő szolgálatot tesz Bártfa-fürdő balzsamos éghajla, végül utókura gyanánt karlsbadi, marie badi, halli, lipiki fürdők használata után.

A részvénytársaság szállodáiban és magánvillákban **1540** kényelemmel berendezett **szoba** áll rendelkezésre. Szobaárak naponként **2—8** koronáig; hetenként **20—50** koronáig. Nagyobb lakások egész évadra **200—600** koronáig bérelhetők.

A lakások részben konyhával is el vannak látva. **Piacz naponként helyben.** A fürdőben van több vendéglő, czukrászda.

Lakás az évad elején június 20-ig és végén, augusztus 20-tól kezdve a részvénytársaság szállodáiban és pedig: „Deák-szálló“-ban és az „Erzsébet szálló“-ban 30 százalékkal olcsóbb. **Szénsavas toltott szénsav-fürdők** és **vasláphozzáttétes fürdők, ásványvizkurák** kitűnően berendezett elsőrangú kéz vizgyógyinteztet, savó- és kefircura. A fürdőigazgatóság legujabban bevezette a **Penzi-rendszert,** amely szerint az elő- és utóidényben egy személy teljes ellátása és lakása csak **8 koronába,** a főidényben csak **12 koronába** kerül. A penzió-rendszerrel lehetővé van téve, hogy mindenki rendkívül olcsón tölthessen néhány hetet hazánk egyik legkisebb fürdőjében, ahol minden előnyt és kényelmet talál. A fürdőre vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál

A fürdő igazgatóság
Bártfa-fürdőn.